

Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

[ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ](#)

Ο γάμος στην αρχαία Αθήνα ήταν μια τριήμερη τουλάχιστον γιορτή, πλούσια σε έθιμα, και περιλάμβανε θυσίες, προσφορές –για παράδειγμα, καρπών ή των παιδικών παιχνιδιών της νύφης στη θεά Άρτεμη-, εορταστικά γεύματα και πομπές. Η πιο σημαντική από αυτές τις πομπές οδηγούσε τους νιόπαντρους από το σπίτι της νύφης στο σπίτι του γαμπρού και γινόταν το βράδυ, μετά το γαμήλιο γεύμα, υπό το φως των πυρσών και τους ήχους των αυλών, των κιθαρών και των φωνών που έψαλλαν το τραγούδι του γάμου, τον «υμέναιο», προς τιμήν του ομώνυμου θεού. Στο πέρασμα της γαμήλιας πομπής μέσα από τους δρόμους της Αθήνας οι κάτοικοί της έρριχναν το ζευγάρι με καρπούς, σύμβολο γονιμότητας, ευχές και τραγούδια. Ο λευκοντυμένος γαμπρός, που στη γαμήλια τελετή νωρίτερα είχε θέσει το χέρι του στον καρπό της λευκοντυμένης νύφης ως επισφράγιση του γάμου, έπρεπε τώρα να την σηκώσει στα χέρια και να την περάσει από το κατώφλι του σπιτιού του.

Ποια από αυτά τα έθιμα επιβιώνουν/υπάρχουν και σήμερα στους γαμήλιους εορτασμούς;
(Για περισσότερες πληροφορίες πάνω στο θέμα, βλ. Μαρία Γκιρτζή, «Γαμήλια έθιμα της αρχαιότητας και η θέση της γυναίκας στο γάμο», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τ. 109, σελ. 52-60, προσπελάσιμο στο

<https://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/109-10.pdf>)

Γαμήλια πομπή. Ερυθρόμορφη πυξίδα του Ζωγράφου του Marlay, Λονδίνο, British Museum (ανάπτυγμα).

Περιγραφή: Στο δεξιό άκρο εικονίζεται μισάνοικτη η διπλή θύρα της οικίας του γαμπρού, μέσα από την οποία διακρίνεται η μητέρα του, που περιμένει τους νεόνυμφους. [...] Στην πομπή προπορεύεται ένας προηγητής (ντυμένος με χλαμύδα, σανδάλια και πέτασο, θυμίζει εικονογραφικά τον Ερμή, που κρατά τον ίδιο ρόλο στις μυθολογικές γαμήλιες πομπές). Σημείο αναφοράς της σκηνής είναι το τέθριππο άρμα, στο οποίο επιβαίνει το ζευγάρι. Συγκεκριμένα, η νύφη στέκεται ήδη πάνω στο δίφρο, ενώ ο γαμπρός ανεβαίνει σε αυτόν κρατώντας τα ηνία των αλόγων. Η μητέρα της νύφης κρατά δάδα και περπατά δίπλα στο άρμα, ενώ πίσω από αυτό έρχεται ο πάροχος (παράνυμφος-κουμπάρος), που έχει στην αρμοδιότητά του την ασφάλεια της νύφης κατά τη διαδρομή και κρατά, επίσης, δάδα. Ακολουθούν δύο γυναίκες που μεταφέρουν ίσως τα ανακαλυπτήρια δώρα ή ένα μέρος από

την προίκα της νύφης. Η πρώτη κουβαλά κιβώτιο στο κεφάλι και κρατά έναν μπόγο σαν ύφασμα, ενώ η δεύτερη κρατά έναν μεγάλο γαμικό λέβητα. Όλες οι ανδρικές μορφές φέρουν στεφάνι στα μαλλιά, ενώ οι γυναικείες απλή ταινία.

Πηγή: Ελένη Μανακίδου, Φλώρα Μανακίδου, *Ἐν οἴκῳ καὶ ἐν δήμῳ, Ὀψεις του ιδιωτικού και του δημόσιου βίου μέσα από γραμματειακές και εικονογραφικές μαρτυρίες στην αρχαϊκή και κλασική εποχή*. Ελληνικά Ακαδημαϊκά συγγράμματα, kallipos.gr

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΕΤΣΑΚΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΕΤΣΑΚΟΣ